ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ދަޢުވާ ފޯމު ބާޠިލުކުރި ނިޔާ

1. **ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2019/HC-A/54
2. **މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފޯމުގެ ބާވަތް:** އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު
3. **މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު:** 23 ޖަނަވަރީ 2019 • **ބާޠިލުކުރި ތާރީޚު:** 04 އޮގަސްޓު 2021

4. **އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް:**
- **ފަރާތުގެ ނަން:** ދިވެހި ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިއުކޭޝަން)
- **ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު:** -
- **ވަކީލު ނަން:** -
- **މިހާރުގެ އެޑްރެސް:** އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **ދާއިމީ އެޑްރެސް:** އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

5. **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތްތައް:**
- **ފަރާތުގެ ނަން:** ޑޯމް ހައި ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- **ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު:** C-0122/2010
- **ވަކީލު ނަން:** -
- **މިހާރުގެ އެޑްރެސް:** ވަށަރު ކާރުޖެ، ހ. މާލެ
- **ދާއިމީ އެޑްރެސް:** ވަށަރު ކާރުޖެ، ހ. މާލެ

6. **ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ:**

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2898/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ދިވެހި ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިއުކޭޝަން) ގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ.

7. **ހައިކޯޓުން ނިންމި ގޮތް:**

ޤަޟިއްޔާ ބާޠިލުކުރުމުގެ ސަބަބު: މިމައްސަލަ ޤަޟިއްޔާ ހުށަހެޅި ސަބަބު އެއީ ޤަޟިއްޔާ ހުށަހެޅި ސަބަބު ވާހަކަ ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

1. މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިއުކޭޝަނާއި ދެމެދު ވަށަރު ކާރުޖެ ހިންގާ ޢިމާރާތް އަޅައިދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން 06 އޮގަސްޓު 2010 ގައި އެއްބަސްވުމެއް ވެފައިވެއެވެ.[1] މި އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތަކީ ފެށިގެން އެއްބަސްވުމުގައިވާ 31 ޑިސެމްބަރު 2011 ގެ ނިޔަލަށެވެ.[2] 29 ޑިސެމްބަރު 2011 ގައި މި އެއްބަސްވުމަށް އިސްލާހުގެނެސްފައިވެއެވެ. އެ އިސްލާހުގައި

---

[1] ވަށަރު ކާރުޖެ ހިންގުމުގެ ޢިމާރާތުގެ ބައެއް ބަދަލުތަކާއި ކޮންސްޓްރަކްޝަނުގެ މަސައްކަތް އަދާކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ އިސްލާހުކުރެވުނު ދިވެހިބަހުން އެއްބަސްވުން.

[2] އެއްބަސްވުމުގެ 4 ގައި ބަޔާންކޮށްފައި.

އެއްބަސްވުން ދިގުކުރުމުން އެންމެ ފަހު މުއްދަތުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވަނީ 31 ޑިސެންބަރު 2012 ގެ ނިޔަލަށެވެ.[3] އެއްބަސްވުމުގައިވާ މުއްދަތުން އަދިވެސް އާ އިމާރާތް ނިމިނުދާތީ ގޯލް ހައި ޕްރޮޕަޓީޒް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އަމަލު ކުރަން ވަކި ގޮތެއް އެކަށައަޅައިދިނުމަށް އެދި އެ ކުންފުނިން ސިޓީއެއް މިނިސްޓްރީ އަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.[4] ދަފްތަރުގެ ދޮށުގައި ބަދަލުކުރުމަށް ލިޔެކިޔުންތަކާއިއެކު ބަދަލުކުރެވޭގޮތަށް 31 ޖަނަވަރީ 2013 ގެ ނިޔަލަށް މުއްދަތު ދިގުކުރުމަށް އެ މުއްދަތު ދިގުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ދައްކަންޖެހޭ ގޮތުގައި ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.[5]

2. އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވެ އެއްބަސްވުން ނިމުމުން އަދިވެސް ވެސް އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފުވެގެން އަނބުރާ ހިންގުމަށް ދިނުމަށް އިމާރާތް ހުސްކޮށް ވަކިން ކުރިޔަށް ހުރުމަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދެއްކުމަށް ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްތަކަށް ދިނުމަށް މިނިސްޓްރީ އަށް ދެއްކުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ 2,400,000/-ރ. (ދެމިލިއަން ހަތަރުލައްކަ ރުފިޔާ) އާއި މި ފައިސާ ނުދައްކާތީގެ ސަބަބުން ޖޫރިމަނާ ގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ 19,944,000/-ރ. (ނަވާރަ މިލިއަން ނުވަލައްކަ ސާޅީސް ހަތަރުހާސް ރުފިޔާ) އާ އެކު ޖުމްލަ 22,344,000/-ރ. (ބާވީސް މިލިއަން ތިންލައްކަ ސާޅީސް ހަތަރުހާސް ރުފިޔާ) އެ އެއްބަސްވުމުގައި ބުނާ ގޯލް ހައި ޕްރޮޕަޓީޒް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން މިނިސްޓްރީ އަށް ދައްކަންޖެހޭކަމަށް (ދިވެހި ދައުލަތް) ގެ ވަކީލުން ސިވިލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާ ކުރައްވައިފައެވެ. އެއީ އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2898/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާއެވެ.

3. މި ޤަޟިއްޔާގައި ޝަރީޢަތުން، 14 ޖުލައި 2021 ވަނަ ދުވަހު ނިޔާކޮށް މިކޯޓުގެ ސަމާލުކަމުގެ މަޖިލީހުގައި، މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތައް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދައުލަތުން ފުރަތަމަ ކުރިއަށްފެށި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2898/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާއަށް އިސްތިއުނާފުގެ ކުރިން ޤަޟިއްޔާގައި ގޯލް ހައި ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑަށް ދިނުމަށް ޙުކުމްކުރެއްވުމާ ފައިސާ އަދާކުރުން ނިޔާގެ ވެރިގައި ސަރުކާރު ގޯލް ހައި ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑް ދަރަނި ވަކިކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް އެކަންކަމަށްވެސް މި ފައިސާ ގޯލް ހައި ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑަށް ދައްކަންޖެހޭނެކަމަށް އެކަށީގެން ޙުކުމްކޮށްދިނުމާ ފައިސާ ލިބިގަތުމަށް ޙައްޤުވާކަމަށް ގޯލް ހައި ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑުން އެ ބަޔާންކުރި ޒާތުގައި ވަކިން ޤަޟިއްޔާ ޙުކުމް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ބާރު ދީފައިވެއެވެ.

4. އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ގޯލް ހައި ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑްގެ ވަކީލުން ޝަރީޢަތުގައި، ދަޢުވާގެ ވަކީލުން ޙުކުމާއި ޚިލާފަށް ސިވިލް

---

[3] ސިޓީ ބަރުކަށްވާފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ފުރަތަމަ އިސްލާހު.

[4] މާލެ ސިޓީ ގޯލް ހައި ޕްރޮޕަޓީޒް ލިމިޓެޑުން މިނިސްޓްރީ އަށް ހުށަހެޅި އެ ކުންފުނީގެ ސިޓީ.

[5] މަޝްރޫޢު ހުށަހެޅުމާއި ތަރައްޤީކުރުމުގެ އިދާރާގެ ހިންގުމުގެ އެގްރީމެންޓް އަދި އިޖުރާއާތު އިސްލާޙު (އެގްރީމެންޓް) ވަނީ ހަމަޖެހުމުގެ އެ ސިޓީގެ އެ މުއްދަތުގެ 10 ޖަނަވަރީ 2013 ދުވަހުގެ ބައިން ބަދަލުކުރުމުގެ ގޮތުގައި ޝަރުޠު ބަދަލުކުރުމުގެ ކޮޕީ (ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގެ ފޮލްޑަރުގެ ރިޕޯޓުގެ 9 ވަނަ ބަޔާންގެ ޞަފްޙާ)

ކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފު ހުކުމުގައި މިވާ ފަސާދައިގެ ބަދަލުގައިވާ -/3,480,000ރ. (ތިން މިލިއަން ހަތަރު ލައްކަ އަށްޑިހަ ހާސް ރުފިޔާ) ދިނުމަށްކަމަށް. އެންމެހައިގޮތަކުން އިސްތިއުނާފު ކޯޓުގެ ޖަވާބުގައި މާލީ ހަމަ ޤާނޫނީ ލިބިގަތުމުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތައް ވެސް ދެކެނީ ފާސްވި އެ ނުކުތާ މެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅައިދެއްވުން އެދި ހުށަހަޅާފައެވެ.

5. ދަށުކޯޓުގެ ހުކުމުން ބައްދަލުވާ ފާހަގަކޮށްލެވެނީ އިސްތިއުނާފުގެ ހުށަހެޅުމުގައި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުމުގައިވާ ބުނާ އެއްގޮތުން އިސްތިއުނާފު ދަށުކޯޓު ހުކުމުން ހުށަހެޅި ދެންނެވި ދަރުބާރު ބަލައިގަނެ މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުން ބަލާފައިވާކަމެވެ. އަދި މި މައްސަލަ ބޭނުން ހުކުމުގެ ޖުމްލަ ފަސާދައިގެ ބަދަލުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތުން، އިސްތިއުނާފު ދަށުކޯޓު ހުކުމުން ހުށަހެޅިކަން ނުކުތާގެ ގޮތުން މި މައްސަލައިގެ ދެފަރާތުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމާ ނުލައި ކަމަށް ވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމެވެ.

6. އިސްތިއުނާފު ކުރި މުރާސަލާ ގޮތް އެދިފައިވާ (ދެވަނަ ދަރަޖައިގެ) ހުކުމުގެ މި މައްސަލަ ދިރާސާ ކުރުމަށް ބަލާފައިވާ މި ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް ސަބަބުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ބަލައިގަނެވޭނެ، މިމައްސަލައިގައި މިކޯޓުން ދިރާސާ ގޮތުގެ ކަނޑައަޅާ ޖެހޭ ސަބަބުތައް ނެތް ކަމަށް ދެކެމެވެ.

7. އިސްތިއުނާފު ދަށުކޯޓު ހުކުމުން، ކަމާބެހޭ އެ ފަރާތުގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ޖަވާބު ގޮތުގައި "ސިވިލް ކޯޓުން ދެފަރާތުގެ ބަޔާނުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދުނު މަޢުލޫމާތުތަކުގައި، ކަމާބެހޭ ބަޔާނާ އެކު، އެ ނުކުތާތަކުގެ ސަބަބުން އަންގައިދޭ ޤާނޫނީ ކަމުގައި ދެން ކޯޓުގައި އެދިފައިވާ އަދި އިސްތިއުނާފު ދަށުކޯޓު ހުކުމުން ބަޔާންވާ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް ސިވިލް ކޯޓުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ބަޔާންވާ އެކަމާ މަޢުލޫމާތު ކަމަށްވުމުން އެއީ" މި ނުކުތާތަކުގައިވާ، މިއީ އިސްތިއުނާފަށް މައްސަލަގެ ތަކުގައި އިސްތިއުނާފާ ނުކުތާތަކުގެ ގޮތުގައި މި ކޯޓުން ހުށަހެޅިފައިވާ ނުކުތާތައް ކަމުގައިވާތީ އެއީ އިސްތިއުނާފު ދަށުކޯޓު ހުކުމުން މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅި ޖަވާބުގައިވެސް އެދިފައިވާ އެކަން ވަރަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ބަޔާނާ މަޢުލޫމާތު ކަނޑައަޅައި ގޮތުގައި ސަބަބުތަކެއް އަދި އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން އެއްވެސް ގޮތުގައި ބަދަލުކުރުމަށް ކަމުގައިވާތީ އެއީ އަދި އެކަން އަޑުއެހުމުގައި ވެސް ސިފަކުރެވިދާނެތީ އެ ނުކުތާ ދެކި މިކޯޓުގައި މި ކޯޓުން ގޮތުގެ ކަނޑައަޅައި ޖެހޭ ގޮތުގައި ސަބަބުތައް ނެތް ކަމުގައި ނިންމައިފިމެވެ.

ނިންމުން:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކޮށްދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުން ހުރުމާއެކު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2898/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާއިން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ހުކުމްކުރުމުގައި މައްސަލަ ބަލާފައިވާ ގޮތުން ބާތިލުކޮށްދެއްވުމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރި މުރާސަލާ ގޮތް

[illegible] (ދިވެހި ދައުލަތު)ގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ބާރުގެ މަތިން، ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/54 ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible] ބާޠިލްކޮށްފިއެވެ.

8. މައްސަލަ ނިންމި ފަނޑިޔާރުން:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު [illegible]
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު